

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Hakija Jyväskylän kaupunki	Diaarinumero OKM/654/520/2021
Haku Valtion erityisavustus lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimiin vuosille 2021-2022	Hakuaika 16.04.2021 - 21.05.2021
Myönnetty summa 192 800,00 €	Päätöksen päivämäärä 23.06.2021
Myönnetty käyttötarkoitus Valtion erityisavustus lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimiin vuosille 2021-2022	Viimeinen päätetty käyttötarkoitus
Myönnetty käyttöaika 23.6.2021-31.12.2022	Viimeinen myönnetty käyttöaika -

Avustuksen käytön tiedot

Tämän selvityksen kohteena on
erityisavustus/hankeavustus

Selvityksen yhteyshenkilön tiedot

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen palvelupäällikkö
Pia Bärlund
Jyväskylän kaupunki
Sivistyksen toimiala
Kilpisenkatu 1
40100 Jyväskylä
pia.barlund@jyvaskyla.fi
040 5455 257

Toteutuneen toiminnan / hankkeen lyhyt kuvaus

Viitanimen kouluun, Huhtasuon, Kilpisen sekä Kuokkalan yhtenäiskouluihin on palkattu S2-lukutaitohankkeen rahoituksella S2-lukutaito-opettaja, joka on antanut kielellisesti tuettua opetusta S2-oppilaille ja rakentanut koululla kielellisesti tuetun opetuksen toimintakulttuuria.

Tavoitteena on tukea oppilaita POPS:n T5 ja T12 oppimisessa, siten, että opettaja ohjaa oppilasta kriittiseen tekstien tulkintaan itsenäisesti ja ryhmässä, oppilas lukee tekstejä (myös verkkotekstejä) itseään kiinnostavista aiheista ja yleistietoa käsittelevistä teksteistä ja esittää niistä ohjatusti mielipiteitä sekä arvioita, oppilas tiivistää tuttua aihetta käsittelevän kuullun, nähdyn ja luetun tekstin pääajatuksia ja tärkeitä yksityiskohtia ja selittää ne omin sanoin, oppilas keskustelee konkreetteja aiheita käsittelevien tekstien herättämistä ajatuksista, oppilas osaa tehdä tekstistä päätelmiä ja kriittisiä kysymyksiä, oppilas pystyy tulkitsemaan myös abstrakteja tai käsitteellisiä aiheita ja erottelemaan niissä olevia tosiasioita, asenteita ja mielipiteitä ja oppilas pystyy yksin ja ryhmässä esittämään perusteltuja kommentteja erilaisista teksteistä, joita kohtaa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, koulussa, vapaa-ajalla ja myös muodollisissa tilanteissa.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Toiminnan / hankkeen tulokset

Hanketoimintaa toteutettiin neljällä koululla. Hankkeessa tehtiin TASSU: luetun ymmärtäminen -tehtäväpaketti, joka on tarkoitettu nuorten luetun ymmärtämisen kielitaitotason määrittämiseen Eurooppalaisen viitekehysten avulla. Tehtävistä tehtiin, koska sopivaa materiaalia nuorten luetun ymmärtämisen testaamiseen ei löytynyt. TASSU-testiä oli tekemässä Heidi Kuntsi ja Sivi Makkonen.

Jyväskylän kaupungin äidinkielen ja kirjallisuuden opettajille järjestettiin lisäksi täydennyskoulutus keväällä 2023.

Seuraavaksi tarkastellaan kouluittain hankkeen toteutuneita tavoitteita.

Viitanimen koulussa koulutettiin n. 40 opettajaa ja n. 42 oppilasta sai lisää tukea.

Huhtasuon yhtenäiskoulun yläkoulussa oli ensimmäisenä lukuvuonna 64 (lisäksi 23 kuudesluokkalaista) ja toisena 66 S2-oppilasta.

Kuokkalan yhtenäiskoulussa hankeopettaja oli mukana 10 eri aineenopettajan samanaikaisopetuksessa hankkeen aikana.

Keskustelun ja yhteisen suunnittelun kautta tietoa annettiin näille opettajille ja muiden satunnaisten konsultaatioiden ja keskustelujen kautta on tavoitettu lähes kaikki 7-9 -luokkien aineenopettajat.

Välitöntä tukea lukutaidon kehittämisessä sai hankkeen aikana vaihtelevasti 10-20 alkeiskielitaidon S2-oppilasta ja välillistä tukea (eriyttävän materiaalin, konsultoinnin, samanaikaisopetuksen ym. kautta) noin 30-40 S2-oppilasta laskutavasta riippuen.

Kilpisen yhtenäiskoulussa opettajat ovat hyödyntäneet hankeopettajan asiantuntemusta omassa työskentelyssään ja heidän kanssaan on pohdittu yhdessä oppilaiden tilanteita ja tapoja edistää oppimista. Koulussa on 40 S2-oppilasta, joista 16 opiskelee täysin S2-ryhmässä ja suuri osa integroituna äidinkielen ryhmiin hyvän kielitaidon takia. Hankkeen panos on hyödynnetty heikon kielitaidon oppilaisiin, jotka eivät kielitaidollaan pärjää yleisopetuksessa.

Toteutuiko toiminta / hanke hakemuksessa esitetyllä tavalla?

Kyllä

Mikäli toiminta / hanke ei ole toteutunut hakemuksessa esitetyllä tavalla, anna lisätietoja muutoksista ja niiden syistä.

Kuvaile miten yhteistyö sidosryhmien kanssa toteutui?

Viitanimen koulussa yhteistyö sujui hyvin. Suurin osa opettajista suhtautui hankkeeseen myönteisesti ja oli tyytyväisiä saamaansa apuun. Myös moni oppilas otti apua vastaan mielellään, mutta muutamia ei kielen opiskelu kiinnostanut eivätkä he olleet halukkaita hyödyntämään saatavilla olevaa apua. Huhtasuon yhtenäiskoulussa opettajat ottivat uuden S2-resurssin todella hyvin vastaan. Alusta alkaen hankeopettaja koki olleensa tervetullut ryhmiin, ja opettajat osoittivat kiinnostusta S2-oppilaiden opetuksen kehittämiseen.

Ohjaajien (koulunkäynnin ohjaajat, koulutaiteilija, harrastusohjaaja, nuorisotyönohjaaja) kanssa on resurssia jaettu niin, että mahdollisimman moni oppitunnilla tukea tarvitseva oppilas saisi apua. Oppilaat ottivat Huhtasuon yhtenäiskoululla S2-opettajan avun vastaan pääsääntöisesti hyvin. Kuokkalan yhtenäiskoulussa yhteistyö koulun opettajien kanssa sujui hyvin. Opettajien koettiin olleen vastaanottavaisia kaiken kiireen keskellä ja he tarttuivat moniin ehdotuksiin, joita esitettiin.

Yhteistyö kirjaston henkilökunnan kanssa sujui hyvin. Kilpisen yhtenäiskoulussa koulun ulkopuolisia sidosryhmiä ovat olleet S2-oppilaiden huoltajat, tulkit ja perheen asioista vastaavat sosiaalihuollon ammattilaiset. Koulun sisällä yhteistyötä on tehty aineenopettajien, erityisopettajien, oppilaanohjaajien ja kuraattorin kanssa. Lisää yhteistyöstä liitteenä olevassa dokumentissa.

Kuvaile miten toiminnan / hankkeen maantieteellinen laajuus toteutui?

Hanke on kohdentunut neljälle koululle, jotka sijaitsevat eri puolin kaupunkia.

Mikä oli toimintaan / hankkeeseen palkattujen koko-aikaisten työntekijöiden lukumäärä?

4,00

Mikä oli toimintaan / hankkeeseen palkattujen osa-aikaisten työntekijöiden lukumäärä?

1,00

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Arvio toimintaan / hankkeeseen osallistuneiden vapaaehtoisten lukumäärä?

550,00

Määrittele toiminnan / hankkeen kohderyhmä

Primääri kohderyhmä on ollut neljän yläkoulun S2-oppilaat.

Sekundääri kohderyhmä on ollut koulujen opettajat, koulunkäynninohjaajat sekä muu kasvatushenkilöstö.

Arvio toiminnassa / hankkeessa tavoitettujen henkilöiden määrä (kohderyhmä) ja kerro mihin arvio tai tieto perustuu.

Viitanimen koulussa koulutettiin n. 40 opettajaa ja n. 42 oppilasta sai lisää tukea.

Huhtasuon yhtenäiskoulun yläkoulussa oli ensimmäisenä lukuvuonna 64 (lisäksi 23 kuudesluokkalaista) ja toisena 66 S2-oppilasta.

Kuokkalan yhtenäiskoulussa välitöntä tukea lukutaidon kehittämisessä sai hankkeen aikana vaihtelevasti 10–20 alkeiskielitaidon S2-oppilasta ja välillistä tukea (eriyttävän materiaalin, konsultoinnin, samanaikaisopetuksen ym. kautta) noin 30–40 S2-oppilasta laskutavasta riippuen. Hankeopettaja oli mukana 10 eri aineenopettajan samanaikaisopetuksessa hankkeen aikana.

Kilpisen yhtenäiskoulussa S2-oppilaita koululla on 40 ja heitä opettaa koulun jokainen opettaja. Opettajia koulussa on 74 ja ohjaajia on 29. Oppilasta keskityttiin heikoimman kielitaidon oppilaisiin, joiden kielitaito ei riitä yleisopetuksen ryhmässä opiskeluun. Tällaisia oppilaita koulussa on noin 10. Kohderyhmä on rajattu tarpeen mukaan niihin oppilaisiin, joiden kielitaito vaikeuttaa yleisopetuksessa selviytymistä.

Lisäksi äidinkielen ja kirjallisuuden opettajien täydennyskoulutukseen osallistui 30 opettajaa Jyväskylän kaupungin ja Normaalikoulun opettajaa.

Videossa on Youtuben laskurin mukaan 98 katselukertaa.

Miten kohderyhmän tavoittamisessa onnistuttiin?

Viitanien koulussa kaikki koulun S2-oppilaat tavoitettiin S2- ja äidinkielen tunneilla, joiden kautta heidän tuen tarpeitaan oli helppo kartoittaa ja kohdistaa tuki erityisesti sitä eniten tarvitseviin. Aineenopettajat tavoitettiin oppitunneilla sekä jakamalla mm. kielitietoiseen opetukseen ja S2-opetukseen yleisesti liittyvää tietoa ja vinkkejä koulussa käytetyn Google Chat -sovelluksen kautta tietoa.

Huhtasuon yhtenäiskoulussa kohderyhmän tavoittamisessa onnistuttiin hyvin isosta koulusta ja oppilas- ja henkilöstömäärästä huolimatta. Testaamisen ja oppilaisiin tutustumisen jälkeen oppilaista erottuivat ne oppilaat, jotka tarvitsivat kaikkein eniten apua. Opettajien ja muun henkilöstön kontaktoiminen ja yhteistyö onnistui useita kanavia pitkin (esim. esitelmä, viestintävälineet, oppitunneille osallistuminen, oppituntien suunnittelu ja läpikäytävien asioiden sopiminen).

Kuokkalan yhtenäiskoulussa kaikkia S2-oppilaita ei tavattu. Kuokkalan S2-opettajalla oli hyvä käsitys siitä, ketkä S2-lukutaito-opettajan tuesta eniten hyötyisivät. Samaa mieltä olivat 7–9 -luokkien erityisopettajat. Varsinainen pääpaino oli näin ollen alusta lähtien alkeiskielitaidon oppilaisissa.

Kilpisen yhtenäiskoulussa kohderyhmä on rajattu tarpeen mukaan niihin oppilaisiin, joiden kielitaito vaikeuttaa yleisopetuksessa selviytymistä. Oppilaiden tavoittaminen onnistui erinomaisesti, sillä heille tarjottiin paljon S2-opettajan tukea ruotsin korvaavilla suomen tunneilla, jakotunneilla ja samanaikaisopetuksessa. Opettajien koulutus koululla jäi vajaaksi, mutta hankkeessa laadittu koulutusmateriaali jaettiin Jyväskylän kouluille.

Kaupungin kaikkien kieltenopettajien tavoittamisessa käytettiin eri sähköpostijakelulistoja ja yleistä tiedottamista hyväksi.

Todennetusti keskitetty viestintä tavoitti n. 150 opettajaa.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Millä tavoin kohderyhmä osallistui toiminnan / hankkeen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Hanketyön opettajat ovat osallistuneet hankkeen ajan toteutukseen, ja työn arviointi on ollut jatkuvaa. Hankeopettajat sekä kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen palvelupäällikkö ovat tavanneet muutamia kertoja hankkeen aikana. Lisäksi kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen ohjausryhmässä on käsitelty hanketta.

Viitaniemen koululla hankeopettajan mukaan kohderyhmä ei juurikaan osallistunut hankkeen suunnitteluun, mutta toteutuksessa kuultiin opettajien ja oppilaiden mielipiteitä tuen tarpeista. S2-opettaja siis suunnitteli omaa lukujärjestystään osittain sen mukaan, mille tunneille aineenopettajat olivat pyytäneet apua ja mitkä aiheet ja asiat oppilaat itse kokivat vaikeiksi.

Huhtasuon yhtenäiskoulussa opettajat kertoivat toiveistaan, millaista tukea he kaipaavat S2-opettajalta ja miten he näkevät oppilaan tuen tarpeen. Opettajien kanssa keskusteltiin paljon yksittäisten oppilaiden kielitaidosta ja sen heijastumisesta opiskeluun. Opettajien kanssa suunniteltiin oppiaineiden tavoitteita ja he rajasivat opetettavien aiheita niin, että pystyttiin keskittymään pääasioiden opiskeluun. Opettajat ottivat kielitietoisuuden opetuksen vinkkejä käyttöön omassa opetuksessaan. Kuokkalan yläkoulun S2-oppilaat ovat heterogeeninen joukko oppilaita, joilla on hyvin toisistaan poikkeavat oppimistaidot ja -kyvyt, motivaatio, asenne sekä hitaampia ja nopeampia kielitaidon etenemisen polkuja. Pääsääntöisesti oppilaat osallistuivat toimintaan hyvin, mutta erityisesti oppilaat, joilla on heikot oppimisvalmiudet ja muitakin oppimisen haasteita, suhtautuivat kaikkeen opetustoimintaan melko vaihtelevasti.

Kilpisen yhtenäiskoulussa yhteistyö on koskenut oppilaita, mutta ei työn suunnittelua. Oppilaat ovat osallistuneet toiminnan suunnitteluun kertomalla koulunkäyntiin liittyvistä haasteista ja määrittelemällä, missä oppiaineissa tarvitaan eniten apua.

Tulosten osoittamisessa käytetyt tiedonkeruumenetelmät ja mittarit?

Oppilaiden lukutaitoa mittaavat testit ovat tuottaneet kouluilla dataa lukuvuosiarviointia varten. Nämä testitulokset on tallennettu oppilaiden arviointitietoihin. Hankeopettajat eivät ole olleet itse arviointivastuussa, mutta he ovat tukeneet arviointivastuussa olevia opettajia tuottamalla dataa summatiiviseen arviointiin.

Kerättiinkö palautetta kohderyhmältä / vapaaehtoisilta / palkatuilta työntekijöiltä / sidosryhmiltä?

Hankeopettajat eivät ole keränneet kirjallista palautetta hankkeen aikana. Arviointi ja työn kehittäminen ovat olleet jatkuvaa palautteen vastaanottamista ja sen perusteella sopivien pedagogisten ratkaisujen löytämistä.

Jos kerättiin, kuvaile millaista palaute oli ja miten se ohjasi / ohjaa toiminnan kehittämistä.

Eryityisesti Kilpisen yhtenäiskoulun hankeopettaja raportoi, että oppilaat ovat antaneet hankeopettajalle palautetta tämän työstä ja ilmaisseet rohkeasti, jos muiden oppiaineen opettajat eivät ota heidän kielitaitoaan riittävästi huomioon. Oppilaat ovat tehneet ehdotuksia siitä, miten hankeopettaja voisi auttaa heidän oppimistaan.

Huhtasuon yhtenäiskoululla opettajien kanssa keskusteltiin paljon yksittäisten oppilaiden kielitaidosta ja sen heijastumisesta opiskeluun. Opettajien kanssa suunniteltiin oppiaineiden tavoitteita ja he rajasivat opetettavien aiheita niin, että pystyttiin keskittymään pääasioiden opiskeluun. Opettajat ottivat kielitietoisuuden opetuksen vinkkejä käyttöön omassa opetuksessaan (mm. käsitteiden avaaminen, ydinasioiden painottaminen, kokeet helpotetulla suomen kielellä). Opettajat kertoivat lisäksi näkemyksiään oppilaan pärjäämisestä oppiaineiden tekstien kanssa.

Kuokkalan yhtenäiskoulun hankeopettajan mukaan suullinen palaute on ollut hyvää ja yleisesti ollaan sitä mieltä, että S2-tuen tarve on suuri ja toimintaa sen osalta tulisi kehittää.

Myös Viitaniemen koulussa suullisesti saatu palaute oli positiivista. Viitaniemen koulun opettajat pitivät hanketta tärkeänä ja olisivat toivoneet sen jatkuvan. Tunneille saatua apua sekä neuvoja esim. oppimateriaalien mukauttamiseen ja vinkkejä erilaisten S2-oppilaille suunnattujen materiaalien ja resurssien löytämiseen kiiteltiin. Myös muutamat oppilaat kiittivät saamastaan avusta ja henkilökohtaisesta opetuksesta ja olisivat toivoneet hankkeen jatkuvan.

Onko toiminnassa tai hankkeessa noudatettu digitaalisten palveluiden ylläpidon ja kehittämisen osalta saavutettavuuslainsäädäntöä (laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019)?

Kyllä

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Oletteko toiminnassa tai hankkeessa olleet velvollisia noudattamaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016)?

Kyllä

Onko toiminnassa / hankkeessa tehty hankintoja?

Kyllä

Jos kyllä, niin minkälaisia?

	Kyllä	Ei
Pienhankintoja	X	
Kansalliset kynnsarvot ylittäviä hankintoja		
EU:n kynnsarvot ylittäviä hankintoja		

Onko hankinnat toteutettu noudattaen lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista?

Kyllä

Onko pienhankinnoista kysytty tarjouksia kohtuullisten kustannusten selvittämiseksi?

Kyllä

Toteutuneet kustannukset

Avustettavan toiminnan / hankkeen kokonaiskustannukset

240 999,00 €

Poikkeavatko hakemuksessa esitetyt kustannukset toteutuneista kustannuksista?

Ei

Jos kyllä, niin miltä osin?

Onko avustuksella hankittu irtainta käyttöomaisuutta avustuksen käyttöaikana, joka on kirjattu taseeseen?

Ei

Jos kyllä, paljonko?

,00 €

Erittely ei-hyväksyttävistä kuluista

-

Varsinaisen toiminnan kulujen määrä joka on edelleen veloitettu

,00 €

Ylittikö avustuksen määrä päätöksessä määritellyn prosenttiosuuden kokonaiskustannuksista?

Ei

Poikkeaako hakemuksessa esitetty rahoitus toteutuneesta rahoituksesta?

Ei

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Jos kyllä, niin miltä osin?

Onko avustuksen saaja avustuksen käyttöaikana ollut arvolisäverovelvollinen avustettavasta toiminnasta?

Ei

Jos kyllä, niin miltä osin?

Onko avustuspäätökseen kuuluvien avustusten ehtojen ja rajoitusten mukainen palkkakatto ylittynyt?

Ei

Jos kyllä, niin lisää tehtävänimike ja vuositulot?

Yliittikö avustus yhdessä muiden julkisten yleisavustusten kanssa hyväksyttävien kustannusten määrän?

Ei

Jos kyllä, niin miten paljon?

,00 €

Erityisavustuksen käyttöä koskevat lisäkysymykset

Ovatko avustukselle toteutetut kaluste- ja laitehankinnat olleet välttämättömiä hankkeen kannalta? Jäikö hankkeessa hankittu irtaimisto yleishyödylliseen käyttöön?

Työntekijöille on hankittu Jyväskylän kaupungin hankintaperiaatteiden mukaisesti Leasing-tietokoneet. Lisäksi heille on hankittu puhelimet. Nämä laitteet ovat edelleen työntekijöiden käytössä Sujuvasti yleisopetukseen hakkeessa (osa KIEPPI-hankekokonaisuutta).

Onko avustuksella palkattujen henkilöiden työaikaa seurattu?

Työntekijät ovat OVTES-työajassa, jossa opetusvelvollisuus on palkan maksun perusteena. Jokainen työntekijä on vastuussa siitä, että he pysyvät nk. yhteissuunnittelutyöajassa.

Onko erityisavustuksen kulukirjauksia tehty laskennallisin perustein?

Ei

Jos kyllä, niin miltä osin ja millä periaatteilla?

Oliko hankkeen kustannuspaikan tulos ylijäämäinen?

Kyllä

Jos kyllä, niin miten paljon?

1,00 €

Siirrettyä avustusta koskevat lisäkysymykset

Onko avustusta siirretty avustuspäätöksen mukaisesti muulle kuin avustuksen saajalle?

Ei

Jos kyllä, paljonko ja kenelle?

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Onko siirretyn avustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja käytön ehtoista tehty sopimus avustuksen siirtäjän ja siirron saajan välillä?

Onko siirretty avustus käytetty sopimuksen edellyttämällä tavalla?

Jos ei, mihin toimenpiteisiin avustuksen käytöstä on ryhdytty?

Toteutunut rahoitus

Toteutunut rahoitus		
OKM:lta saatu rahoitus	192 800,00 €	
Oma rahoitus	48 200,00 €	
EU-rahoitus		
Muu julkinen rahoitus		
Yksityinen rahoitus		
Lainat		
Mahdollinen muu rahoitus		
Yhteensä	241 000,00 €	80.00%

Palautus

Avustuksen viimeisin suoritus on maksettu

Palautettava summa ilman korkoa

€

Koron osuus

€

Palautuksen suorituspäivä

Mahdolliset lisätiedot

Mahdolliset lisätiedot

Hankkeen tuotokset on tallennettu kaikkien saataville osoitteeseen <https://peda.net/jyvaskyla/poske/oppilasarviointi/sy/s2-lukutaitohanke>

Liitteet**Hyväksynät**

10.04.2024

Pia Bärlund

Selvitys on hyväksytty yhteisön allekirjoitussääntöjen mukaisesti.

Liitteet

Otsikko	Tiedosto	Päiväys
---------	----------	---------

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Kustannuspaikkaraaportti (erityisavustus/hankeavustus)	Pääkirja 100042676_1.1.2021_31.12.2023.pdf	10.04.2024
Hankeraportti	Hankeraportti_S2_lukutaitohanke_loppu raportti 10042024.pdf	10.04.2024
Muu liite	TASSU_LUKUTESTI_S2_YLÄKOULU.p df	10.04.2024
Muu liite	Tuloslaskelma_S2 lukutaitohanke.pdf	10.04.2024